

**Міністерство освіти і науки України
Інститут педагогіки НАПН України
Інститут філософії НАН України
Інститут історії України НАН України
Інститут держави і права імені В.М. Корецького НАН України
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара**

ОСВІТА І НАУКА В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

МАТЕРІАЛИ

**II Всеукраїнської наукової конференції
(присвяченої 100-річчю Дніпровського національного
університету імені Олеся Гончара)**

26-27 жовтня 2018 р.

Частина I

УДК 303
ББК 63.3
О 72

Редакційна колегія:

Іваненко Валентин Васильович, д.і.н., проф., проректор з науково-педагогічної роботи у сфері гуманітарної освіти та виховання молоді Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Токовенко Олександр Сергійович, д.філос.н., проф., декан факультету суспільних наук і міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Іщенко Ігор Васильович, д.політ.н., доц., завідувач кафедри міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Горбатенко Володимир Павлович, д.політ.н., проф., заступник директора Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України

Касьянов Георгій Володимирович, д.і.н., проф., зав. відділу новітньої історії та політики Інституту історії України НАН України

Пометун Олена Іванівна, д. пед. н., проф. член-кореспондент НАПН України, головний науковий співробітник відділу суспільствознавчої освіти Інституту педагогіки НАПН України.

Хамітов Назіп Віленович, д.філос.н., проф., провідний науковий співробітник відділу філософської антропології Інституту філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України

Крилова Світлана Анатоліївна, д.філос.н., проф., завідувач кафедри філософської антропології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

Висоцький Олександр Юрійович, д.політ.н., проф., професор кафедри міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Кривошеїн Віталій Володимирович, д.політ.н., проф., завідувач кафедри соціології Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Третяк Олексій Анатолійович, д.політ.н., доц., завідувач кафедри політології Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Окороков Віктор Броніславович, д.філос.н., проф., завідувач кафедри філософії Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

Ключник Руслан Максимович, к.політ.н., доцент кафедри політології та міжнародних відносин Університету імені Альфреда Нобеля.

О 72 Освіта і наука в умовах глобальних трансформацій. Матеріали II Всеукраїнської наукової конференції. 26-27 жовтня 2018 р., м.Дніпро. Частина I. / Наук. ред. О.Ю.Висоцький. – Дніпро: СПД «Охотнік», 2018. – 314 с.

У збірник вміщено матеріали II Всеукраїнської наукової конференції «**Освіта і наука в умовах глобальних трансформацій**», що присвячені осмисленню стану та проблем сучасної освіти і науки в Україні та у світі, визначенню дієвих заходів та оптимальних шляхів подолання негативних явищ в освітній та науковій сферах. Рекомендовано для студентів, аспірантів і викладачів вищих навчальних закладів, науковців.

© Колектив авторів, 2018

© ДНУ ім. Олеся Гончара, 2018

наукової термінології: Біологія. Хімія. Медицина.- К.: Наук.думка, 1996.- 660 с. 6.Терапевтична стоматологія: підручн. для студ. стом. ф-ту вищ. мед. навч. закл. ІУ рівня акред.; за ред. А.К. Ніколішина.- Вид.2-ге, випр. і доп.- Вінниця: Нова Книга, 2012. -680 с. 7.Усаєнко О.К. Російсько-український словник медичної термінології / О.К.Усаєнко.- К.: Наук. думка, 1996.- 463 с.

О. О. Уварова

ГУМАНІТАРНІ ДИСЦИПЛІНИ У МЕДИЧНОМУ ВНЗ: ОСОБИСТІСНИЙ, ПРАКТИЧНИЙ ТА ВИХОВНИЙ АСПЕКТИ

Студент-медик є не тільки майбутнім фахівцем у своїй галузі, не тільки людиною, яка здобуває професію для подальшої можливості забезпечувати своє існування, а є ще й частиною суспільства і носієм пам'яті свого народу та людства взагалі. Вивчення гуманітарних дисциплін не є тільки доповненням до отримання освіти, а є ще й внеском у майбутнє нації. Фахові дисципліни створюють професіонала, гуманітарні – людину.

На важливість гуманітарних дисциплін у медичній освіті наголошують не тільки самі гуманітарії, але й фахівці-медики. Прикладом цього є проведення у жовтні 2017 р. у м. Пальма де Майорка (Іспанія) першого міжнародного симпозіуму «The Doctor as a Humanist». Ключовим питанням заходу стало: «Чи можуть гуманітарні науки змінити медицину ХХІ століття?» Учасники сформулювали ідею, що пацієнти потребують лікарської мудрості, мудрість ж бере початок від інтеграції гуманітарних наук у медицину [1].

Замислюючись над роллю гуманітарних дисциплін у підготовці медичних фахівців, необхідно обґрунтовувати її у двох основних площинах: 1) практичній, особистісно-спрямованій, наближеній до фахової спеціальності; 2) загальносуспільній, пов'язаній з виховним процесом.

Гуманітарні дисципліни формують цілісне уявлення про загальнолюдські культурні цінності, закладають моральні категорії, подають розуміння національних пріоритетів, стимулюють мислення, являють технологію самоосвіти, сприяють покращенню мовної культури студентів.

Ми звикли розуміти наслідком вивчення гуманітарних дисциплін отримання нагромадження фактів про різноманітні події, явища та процеси. Сьогодні акцент необхідно робити на формування у студента системи мислення, навчити методам наукового дослідження, розвинути навички виступу перед аудиторією, розширити словниковий запас. Проблема у тому, що гуманітарні дисципліни відокремлені від потреб життя і нових можливостей. Завданням є перегляд навчальних програм і розробка нових курсів з вищим рівнем рефлексії.

У сучасному інформаційному суспільстві наявна величезна кількість відомостей і можливостей їх отримання. Шкільні дисципліни, які перекочували до вищої освіти, не зацікавлюють студентів. Наприклад, викладання історії та культури України у закладах вищої освіти почасти дублює шкільний курс, тому методика і зміст історичних курсів потребує оновлення. Необхідні також міждисциплінарні навчальні курси, найбільш корисними з яких будуть ті, що на стику гуманітарних та медичних наук і несуть окрім загальних знань, ще й практичну користь і навички. Для того, щоб «поєднати приємне з корисним», необхідно пропонувати нові для нещодавніх школярів навчальні курси, та ще й такі, які б містили інформацію дотичну до обраної спеціальності. Серед таких – елективні курси «Народна психологія», «Тренінг спілкування» тощо.

Необхідно йти у ногу з часом. Сьогодні, на жаль, ми наздоганяємо. Люди зі знаннями, які можна знайти за секунди у пошукових системах Інтернету, не витримують конкуренції. Постає потреба у підготовці професіоналів не тільки обізнаних, але й спроможних – на мислення, аналіз, вибір, системність, творчість і т.д., тобто

різнобічних у своєму інтелектуальному розвитку. Перед викладачем-гуманітарієм стоїть низка нагальних завдань: не тільки повідомити факти, але й прокоментувати, викликати дискусію, процитувати різні думки тощо. Викладання має стати особистісно-орієнтованим, з використанням інформаційних технологій, міжпредметних підходів. Адже гуманітарні курси об'єднують надбання багатьох наук в єдину систему світоглядних знань, впливають на свідомість.

Гуманітарні дисципліни покликані сформувати громадянську та духовну самоідентифікацію особистості, розуміння суспільства та свого місця у ньому. Гуманітарна освіта та виховний процес не повинні проходити фрагментарно, вони мають бути постійним процесом пізнання і самопізнання. Очікуваний результат: самостійне мислення, здатність до самоорганізації, схильність до творчої діяльності, професійне самовдосконалення, толерантність, патріотизм.

Список використаних джерел

1. *The First «The Doctor as a Humanist» symposium: «Can the Humanities Transform 21st Century Medicine?»* URL: <https://www.mededworld.org/AMEE-News/AMEE-Articles/The-First-The-Doctor-as-a-Humanist--symposium-Can.aspx> (дата звернення: 12.10.2018).